

Stanisław Wiśniewski

Z życia Koła Naukowego Studentów Historyków UMCS

Rocznik Lubelski 7, 265-267

1964

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Zarząd z prezesem Emilem Horochem i sekretarzem Antonim Krawczykiem. Poczynania studentów, zarówno naukowe, jak i organizacyjne, cieszyły się ciągłą pomocą ze strony kuratora koła prof. dr. Kazimierza Myślińskiego, dziekana Wydziału Humanistycznego doc. dr. Tadeusza Mencla oraz prodziekana doc. dr. Stanisława Krzykały, który sprawował pieczę nad stroną naukową referatów opracowywanych przez studentów UMCS.

Albin Kopruckownik

Z ŻYCIA KOŁA NAUKOWEGO STUDENTÓW HISTORYKÓW UMCS

Studenckie koła naukowe, działające na wyższej uczelni, spełniają dużą rolę w realizacji jej programu dydaktyczno-wychowawczego. Przygotowując samodzielnie referaty naukowe, komunikaty badawcze na sesje różnego typu, wreszcie biorąc udział w rzeczowych dyskusjach na tematy naukowe, członkowie tych kół samodzielnie wdrażają się do pracy naukowej, której finalnym celem jest przygotowanie pracy magisterskiej. W tej mierze zadania koła pokrywają się, a ściślej uzupełniają cele zajęć dydaktycznych na uczelni: ćwiczeń, proseminariów i seminariów. Pewna swoboda, brak głębszej kontroli i nacisku ze strony pracowników naukowo-dydaktycznych uczelni sprawia, iż studenci-członkowie koła mają tu większe szanse rozwinięcia i pogłębienia własnych zainteresowań, większe możliwości samokształcenia. Wreszcie dobrze pracujące koło staje się w pewnym sensie dla swoich członków prawdziwą szkołą wychowania społecznego i obywatelskiego, szkołą zasad koleżeńskiego współżycia.

W ostatnich latach dość dużo mówi się w lubelskim środowisku akademickim o aktywnej pracy Koła Naukowego Studentów Historyków UMCS. Zorganizowanie przez to właśnie Koło dwóch ogólnopolskich zjazdów studenckich kół naukowych historyków: w 1962 r. w Lublinie¹ oraz w 1964 r. w Chełmie Lubelskim (którego obszernie omówienie obok), następnie udział członków Koła w innych imprezach tego typu, wreszcie ożywiona praca wewnątrz Koła — oto najważniejsze momenty, będące źródłem pochlebnej o nim opinii, iż należy do najlepiej pracujących kół w Polsce zrzeszających studentów historii wyższych uczelni.

Koło powstało w roku 1952, gdy na Wydziale Humanistycznym UMCS powołano sekcję historii. Pierwszymi jego aktywnymi członkami byli m. in. ówcześni studenci, a obecnie pracownicy naukowcy Uniwersytetu. Praca Koła w jego 13-letnim okresie istnienia nie zawsze była ożywiona. Jednak zapał młodzieży studiującej, pomoc i zainteresowanie okazywane przez władze uczelni i pracowników naukowych, w ostatnich kilku latach przyczyniły się do znacznego ożywienia działalności Koła, czego przejawem może być zorganizowanie obydwu wspomnianych zjazdów.

Byłoby błędem sądzić, że kierunek obecnej pracy Koła nastawiony jest na sporadyczne organizowanie tego typu imprez o szerokim zasięgu. Oto kilka najważniejszych faktów z powszedniej działalności Koła w ostatnim roku akademickim.

¹ Por. W. Śladkowski *II Ogólnopolski Zjazd Studenckich Kół Naukowych Historyków w Lublinie*. „Rocznik Lubelski”. T. V. Lublin 1962, s. 330—331; R. Orłowski *II Ogólnopolski Zjazd Studenckich Kół Naukowych Historyków*. „Kwartalnik Historyczny”. R. 69, 1962 nr 4, s. 1008—1010.

W dniu 13 grudnia 1964 r. Koło przygotowało popularno-naukową sesję wyjazdową do Zamościa. Jej problematyka dotyczyła powstania i dziejów Akademii Zamojskiej. Obydwa referaty przedstawione na tej sesji przygotowali członkowie Koła: Z. Handwerker (II r. historii) *Powstanie Akademii Krakowskiej* i R. Szczygieł (IV r.) *Powstanie i dzieje Akademii Zamojskiej*. Impreza ta spotkała się z żywym zainteresowaniem społeczeństwa Zamojszczyzny. Koło uczestniczyło również w sesji zorganizowanej w dniach 23—25 lutego 1965 r. przez Koło Historyków KUL-u, której tematem było „1000 lat walki Polski o pokój i tolerancję”. Członkowie Koła z UMCS wygłosili na niej dwa opracowane przez siebie komunikaty naukowe: A. Wegiera (III r.) o ideologii P. Ściegiennego i J. Lewandowski (III r.) o działalności E. Dembowskiego. Na zorganizowanym w Toruniu w dniach 25—27 marca 1965 r. Ogólnopolskim Seminarium Pomorzoznawczym Studenckich Kół Naukowych Historyków trzecią nagrodę uzyskał referat B. Trelińskiej (II r.) pt. *Problem pomorski w świadomości historycznej Galla Anonima a Jana Długosza*.

Na okres, w którym omawiamy działalność Koła, przypada wiele doniosłych rocznic związanych z XX-leciem PRL. W ich uroczyste obchody włączyło się również Koło, organizując dwie popularno-naukowe sesje. Pierwsza z nich odbyła się 20 kwietnia 1965 r. z okazji 20 rocznicy podpisania polsko-radzieckiego układu o przyjaźni, pomocy wzajemnej i współpracy. Głównym punktem programu był referat A. Laskowskiego (III r.) pt. *20 lat przyjaźni i współpracy ze Związkiem Radzieckim*. Po referacie wywiązała się dyskusja, w której obok studentów głos zabierali obecni na niej pracownicy nauki. Imprezą zorganizowaną na szerszą skalę, przy licznej frekwencji studentów spoza Koła, a także przedstawicieli władz uczelni i pracowników nauki było seminarium poświęcone 20 rocznicy zakończenia II wojny światowej, które odbyło się 10 maja 1965 r. Program przewidywał wygłoszenie trzech referatów opracowanych przez członków Koła: *Sprawa polskich granic zachodnich w świetle korespondencji wybitnych mężów stanu w II wojnie światowej* — T. Ostrowski (IV r.), *Udział wojska polskiego w szturmie Berlina* — R. Szczygieł (IV r.) i *Problem odpowiedzialności za zbrodnie w świetle prawa międzynarodowego* — L. Latek i Z. Sawicki (I r.). Poziom referatów i dyskusji, jeśli chodzi o stronę naukową, przedstawiał się zadowalająco. Podobnego zdania było jury seminarium, w skład którego, obok dziekana Wydziału Humanistycznego UMCS doc. dr. S. Krzykały, weszli prof. dr K. Myśliński, kurator oraz dr A. Kopruckowniak, opiekun Koła. Pierwszą nagrodą wyróżniono referat przygotowany przez studentów I roku, natomiast drugą i trzecią przyznano kolejno autorom dwu pozostałych referatów: R. Szczygłowi i T. Ostrowskiemu. Nagrody zostały ufundowane przez Zarząd Uczelniany ZMS na UMCS.

Ten skrótowo omówiony bilans pracy młodych historyków z koła studenckiego byłby niepełny, gdyby nie wspomnieć o ich pracy może mniej efektywnej i widocznej na zewnątrz, ale jednak dość istotnej: o działalności wewnątrz Koła. Rozwija się ona w czterech sekcjach: historii starożytnej, średniowiecznej, następnie nowożytnej i najnowszej oraz religioznawczej. W ramach tych sekcji, skupiających studentów historii wszystkich lat, odbywają się regularnie zebrania poświęcone tematyce o charakterze naukowym. Niektóre referaty przygotowywane na te zebrania od strony naukowej przedstawiają się zadowalająco. Do takich prac można było zaliczyć np. opracowania *Olimpiady dawniej a dziś* — L. Latka (I r.), czy *Ruch husycki w Czechach a polski świat uczonych* — J. Cygana (II r.). Dość dobrze pracuje przy pomocy pracowników naukowych Katedry Filozofii UMCS sekcja religioznawcza. Warto wspomnieć również o ciekawej akcji, zainicjowanej przez Radę Okręgową ZSP w Lublinie, a mającej na celu przygotowanie monografii

poświęconej dziejom młodzieżowego ruchu studenckiego na Lubelszczyźnie (od „Bratniaka” do ZSP). Przygotowania tego opracowania podjęło się Koło Historyków i prace nad zbieraniem materiałów są już zaawansowane.

Nie będzie chyba przesadą, jeśli w świetle powyższego, migawkowego naszkicowania ważniejszych osiągnięć Koła, jego pracę ocenimy pozytywnie. Ten optymistyczny sąd jest — jeśli tak można określić — wypadkową kilku momentów, z których najważniejszym jest zapał i poważne traktowanie pracy w organizacji. Analizując aktywność działalności poszczególnych członków Koła, można zauważyć budujący i oby nie efemeryczny, objaw. W latach ubiegłych (a obecnie nawet w większości kół tego typu w Polsce) angażowali się przede wszystkim studenci lat starszych, którzy opracowując referaty i głosy w dyskusji na różnego typu studenckie sesje naukowe czynili to w ramach przygotowań swoich prac magisterskich. Referaty takie były najczęściej streszczeniami lub obszernymi fragmentami tych właśnie prac. Obecnie zaś, jak w świetle przytoczonych faktów widać, uaktywnili się studenci lat młodszych, dla których często taki referat to pierwsza na uczelni próba ujawnienia swoich umiejętności i talentu.

Wreszcie, omawiając rezultaty działalności Koła, nie sposób pominąć niewątpliwych zasług przede wszystkim kolejnych jego kuratorów: prof. dr. J. Willaume'a i prof. dr. K. Myślińskiego, jak też opiekunów: dr. M. Zakrzewskiej-Dubasowej, dr. R. Orłowskiego i dr. A. Koprukowniaka, następnie władz administracyjnych uczelni i w ogóle innych naukowców, których poświęcenie i bezinteresowność w niesieniu pomocy młodym historykom-studentom zasługuje na uznanie.

Stanisław Wiśniewski

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI POLSKIEGO TOWARZYSTWA HISTORYCZNEGO ODDZIAŁU LUBELSKIEGO (7 V 1964 r. — 3.VI 1965 r.)

Sprawozdanie Zarządu Oddziału PTH zostało podzielone na cztery zasadnicze części, w których kolejno są omówione sprawy organizacyjne Oddziału, posiedzenia naukowe, akcja upowszechniania i popularyzowania wiedzy historycznej i działalność wydawnicza.

I. Stan organizacyjny oddziału

W okresie sprawozdawczym liczba członków Oddziału utrzymywała się mniej więcej na poziomie lat ubiegłych i wynosi obecnie 82 osoby. Pracami Oddziału kierował Zarząd w składzie: prezes — prof. dr Henryk Zins, wiceprezesi — dr Ryszard Bender i dr Zygmunt Mańkowski, sekretarz — dr Albin Koprukowniak, skarbnik — mgr Jerzy Zaremba, członkowie — mgr Franciszek Cieślak, dr Władysław Ćwik, doc. dr Stanisław Krzykała, prof. dr Kazimierz Myśliński, dr Stanisław Tworek i mgr Eugenia Zaleska. Zastępcą sekretarza był mgr Edward Mierzwa. Członkami Zarządu Głównego PTH z ramienia naszego Oddziału byli: doc. dr Tadeusz Mencil oraz ks. prof. dr Mieczysław Żywczyński.